

**UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „VICTOR BABEȘ” DIN
TIMIȘOARA
FACULTATEA DE MEDICINĂ
DEPARTAMENTUL II MICROSCOPIE MORFOLOGICĂ**

MEMORIU ȘTIINȚIFIC

privind activitatea de cercetare desfășurată în cadrul tezei de doctorat

**„Cauze de stop cardiorespirator în Clinica de Primiri Urgențe, corelate cu
rezultatele anatomo-patologice, studiu retrospectiv”**

Doctorand:	Asist. Univ. Dr. Moldoveanu Adrian-Iosif
Conducător de doctorat:	Prof. Univ. Dr. Habil. Flavia Zără
Domeniul:	Medicină
Anul:	2026

Timișoara
2026

1. Motivarea cercetării

Tema tezei de doctorat răspunde unei probleme clinice majore din medicina de urgență: stabilirea cauzelor reale ale decesului la pacienții care evoluează către stop cardiorespirator în Clinica de Primiri Urgențe. În practica medicală curentă, stopul cardiorespirator reprezintă frecvent expresia finală a unor procese patologice severe, însă nu constituie întotdeauna explicația etiologică propriu-zisă a decesului. Din acest motiv, identificarea substratului clinic și morfopatologic care a condus la stopul cardiorespirator este esențială pentru înțelegerea mecanismelor de mortalitate în serviciile de urgență.

Departamentele de urgență sunt caracterizate prin complexitate clinică ridicată, presiune temporală, necesitatea luării rapide a deciziilor și disponibilitatea uneori limitată a informațiilor anamnestice sau paraclinice. Pacienții evaluați în aceste servicii prezintă frecvent vârstă înaintată, comorbidități multiple, fragilitate biologică și forme avansate de boală. În asemenea condiții, diagnosticul clinic ante-mortem poate fi orientativ, sindromic sau incomplet, iar prioritățile imediate sunt stabilizarea funcțiilor vitale și inițierea măsurilor de resuscitare.

Autopsia rămâne, în acest context, un instrument de referință pentru confirmarea cauzei reale de deces, pentru evaluarea concordanței dintre diagnosticul clinic și substratul anatomo-patologic și pentru identificarea unor patologii nediagnosticate în timpul vieții. Corelarea datelor clinice cu rezultatele autopsice oferă informații relevante atât pentru practica medicală, cât și pentru auditul calității actului medical, deoarece permite diferențierea între limitele inerente ale diagnosticului în urgență și eventualele discrepanțe clinicopatologice semnificative.

Motivarea cercetării este susținută și de necesitatea obținerii unor date regionale privind mortalitatea în serviciile de urgență. Literatura internațională descrie importanța patologiei cardiovasculare, a sepsisului, a insuficienței respiratorii și a abdomenului acut complicat în determinarea deceselor precoce, însă datele provenite din Europa Centrală și de Est sunt relativ limitate. Studiul de față contribuie la completarea acestei lacune printr-o analiză retrospectivă monocentrică, realizată pe baza corelării sistematice a datelor clinice și anatomo-patologice.

Prin abordarea propusă, cercetarea urmărește nu doar inventarierea cauzelor de deces, ci și interpretarea integrată a mecanismelor fiziopatologice, a factorilor de severitate la prezentare, a timpului până la deces și a gradului de concordanță clinicopatologică. Această perspectivă permite o înțelegere mai nuanțată a mortalității în Clinica de Primiri Urgențe și evidențiază rolul autopsiei ca metodă indispensabilă pentru validarea diagnosticului final.

2. Lista lucrărilor științifice care fac parte din teza de doctorat

Rezultatele cercetării doctorale au fost valorificate prin următoarele lucrări științifice publicate:

1. Moldoveanu AI, Dan RG, Huț EF, Iliescu D, Sima LV, Moldoveanu B, Băzăvan CO, Mederle OA, Zară F. Causes of death in the Emergency Department: a retrospective monocentric study. Rom J Morphol Embryol. 2025 Jan-Mar;66(1):199-203. doi: 10.47162/RJME.66.1.18. FI = 1,5.

2. Moldoveanu AI, Orzață MD, Dan RG, Sima LV, Iliescu D, Cozma GV, Mederle OA, Zară F. Acute abdomen: postmortem analysis of 31 cases in the Emergency Department - a monocentric retrospective study. *Rom J Morphol Embryol*. 2025 Oct-Dec;66(4):653-660. doi: 10.47162/RJME.66.4.03. FI = 1,5.
3. Moldoveanu AI, Orzata DM, Cozma GV, Dan RG, Mederle OA, Zara F. Non-Surgical Causes of Death in the Emergency Department: A Five-Year Monocentric Clinicopathological Study. *Medicina (Kaunas)*. 2026 Feb 2;62(2):293. doi: 10.3390/medicina62020293. FI = 2,4.

Cele trei lucrări reflectă direcțiile majore ale tezei: analiza generală a cauzelor de deces în departamentul de urgență, evaluarea post-mortem a abdomenului acut chirurgical și analiza cauzelor nechirurgicale de deces printr-o abordare clinicopatologică retrospectivă. Publicarea acestor rezultate demonstrează caracterul coerent, etapizat și validat științific al cercetării doctorale.

3. Date privind evoluția cercetării

Cercetarea doctorală s-a desfășurat etapizat, pornind de la identificarea unei probleme clinice relevante: dificultatea stabilirii cauzei reale de deces în contextul urgenței medicale, în special la pacienții aflați în stare critică, cu prezentare tardivă sau cu date clinice incomplete. Această etapă inițială a permis delimitarea temei și formularea unei direcții de cercetare cu aplicabilitate clinică și anatomo-patologică.

Prima etapă a constat în fundamentarea teoretică a temei, prin analiza literaturii de specialitate privind mortalitatea în serviciile de urgență, stopul cardiac, mecanismele fiziopatologice ale decesului, abdomenul acut chirurgical, cauzele nechirurgicale de mortalitate și rolul autopsiei în evaluarea concordanței clinicopatologice. Această documentare a stat la baza construirii cadrului conceptual al tezei și a argumentat necesitatea unei cercetări dedicate corelației dintre datele clinice și cele anatomo-patologice.

Ulterior, a fost formulată ipoteza de lucru conform căreia integrarea datelor clinice cu rezultatele autopsiei permite definirea tiparelor reale de mortalitate, identificarea mecanismelor dominante de deces și evaluarea gradului de concordanță dintre diagnosticul clinic și cauza finală stabilită anatomo-patologic. În acest cadru, stopul cardiorespirator a fost interpretat ca mecanism final comun, iar etiologia decesului a fost analizată separat, în raport cu substratul morfologic identificat post-mortem.

Studiul a fost conceput ca o cercetare retrospectivă, monocentrică, clinicopatologică, desfășurată pe o perioadă de cinci ani, între ianuarie 2019 și decembrie 2023. Lotul final a inclus 76 de pacienți decedați în Clinica de Primiri Urgențe, pentru care au existat date clinice documentate și autopsie completă. Au fost analizate date demografice, parametri de severitate la prezentare, status neurologic, stabilitate hemodinamică, prezența stopului cardiorespirator la admisie, intervalul de timp până la deces, tipul stopului, categoria etiologică, mecanismul dominant al decesului și gradul de concordanță clinicopatologică.

Pe parcursul cercetării, analiza a fost extinsă prin evaluarea unor subgrupuri relevante: cazuri chirurgicale versus nechirurgicale, cazuri cardiovasculare versus non-cardiovasculare, patologie respiratorie COVID versus non-COVID și cazuri cu diferite grade de concordanță între diagnosticul clinic și diagnosticul anatomo-patologic. Această structurare a permis o interpretare nuanțată a rezultatelor și construirea unui model integrativ al deceselor survenite în Clinica de Primiri Urgențe.

Rezultatele au evidențiat rolul major al patologiei cardiovasculare, al sepsisului, al insuficienței respiratorii și al patologiei abdominale acute complicate în determinarea mortalității. În același timp, cercetarea a arătat că mortalitatea precoce este influențată de severitatea cazului la prezentare, vârsta pacienților, comorbidități, prezentare tardivă și existența unor mecanisme sistemice de decompensare, precum hipoperfuzia, sepsisul și insuficiența multiorganică.

O componentă importantă a evoluției cercetării a fost analiza concordanței clinicopatologice. Aceasta a fost interpretată ca un spectru care include concordanță completă, concordanță parțială și discordanță, nu ca o simplă opoziție între diagnostic corect și diagnostic incorect. În multe cazuri, discordanța a reflectat limitele structurale ale diagnosticului în medicina de urgență, determinate de timpul scurt de evaluare, starea critică a pacientului și caracterul nespecific al manifestărilor clinice.

Valorificarea rezultatelor s-a realizat progresiv, prin publicarea lucrărilor științifice incluse în teză. Fiecare lucrare a corespuns unei etape distincte a cercetării: caracterizarea generală a deceselor în urgență, analiza cazurilor chirurgicale abdominale confirmate post-mortem și evaluarea cauzelor nechirurgicale de deces. Această evoluție demonstrează coerența parcursului doctoral și capacitatea de integrare a rezultatelor într-o contribuție științifică unitară.

4. Aprecieră conducătorului de doctorat privind datele științifice din teza coordonată

În calitate de conducător de doctorat, apreciez că teza elaborată de doctorandul Moldoveanu Adrian-Iosif abordează o temă cu relevanță științifică și clinică deosebită, aflată la intersecția dintre medicina de urgență, anatomia patologică, epidemiologia mortalității și evaluarea calității actului medical. Alegerea temei este justificată prin frecvența și complexitatea deceselor survenite în serviciile de urgență, precum și prin necesitatea unei analize riguroase a relației dintre diagnosticul clinic ante-mortem și cauza reală a decesului stabilită prin examinare anatomo-patologică.

Originalitatea cercetării constă în abordarea integrată a stopului cardiorespirator nu ca entitate diagnostică izolată, ci ca mecanism terminal al unor procese patologice variate. Această perspectivă permite depășirea interpretării strict clinice a evenimentului final și orientarea analizei către substratul etiologic și morfopatologic al decesului. În acest sens, teza aduce o contribuție importantă la înțelegerea mecanismelor de mortalitate în Clinica de Primiri Urgențe, evidențiind diferența dintre mecanismul imediat al decesului și cauza patologică subiacentă.

Datele științifice prezentate sunt coerent structurate și susținute printr-o metodologie adecvată obiectivelor formulate. Designul retrospectiv, monocentric și clinicopatologic este bine argumentat, iar criteriile de selecție a cazurilor conferă consistență lotului analizat. Includerea exclusivă a pacienților pentru care au existat atât date clinice documentate, cât și autopsie completă, reprezintă un element metodologic important, deoarece permite corelarea directă între manifestările clinice, evoluția pacientului și substratul anatomo-patologic final.

Doctorandul a demonstrat capacitatea de a gestiona un volum semnificativ de informații clinice și morfopatologice, de a selecta variabile relevante pentru obiectivele cercetării și de a interpreta rezultatele într-un cadru științific riguros. Analiza parametrilor de severitate la admisie, a timpului până la deces, a tipului de stop cardiorespirator, a etiologiei și a mecanismului dominant al decesului oferă o imagine complexă asupra pacienților critici evaluați în serviciul de urgență.

Un punct forte al tezei îl reprezintă evaluarea concordanței clinicopatologice. Doctorandul a abordat această temă cu maturitate științifică, evitând interpretarea simplistă a discrepanțelor drept erori individuale de diagnostic. În mod corect, discordanțele au fost analizate în contextul specific al medicinei de urgență, unde timpul de evaluare este redus, informațiile clinice pot fi incomplete, iar pacienții se prezintă frecvent în stadii avansate sau terminale ale bolii. Această interpretare conferă cercetării valoare practică și relevanță pentru evaluarea realistă a actului medical.

Rezultatele obținute susțin rolul fundamental al autopsiei în medicina modernă, nu doar ca metodă de stabilire a cauzei de deces, ci și ca instrument de validare diagnostică, audit clinic, educație medicală și îmbunătățire a protocoalelor de evaluare a pacientului critic. Teza evidențiază faptul că examinarea anatomo-patologică poate confirma diagnosticul clinic, poate completa datele ante-mortem sau poate identifica leziuni semnificative care nu au putut fi recunoscute în timpul vieții din cauza limitărilor contextului de urgență.

Din punct de vedere științific, datele prezentate sunt relevante prin faptul că oferă o perspectivă regională asupra mortalității în serviciile de urgență, domeniu în care literatura provenită din Europa Centrală și de Est este încă insuficient reprezentată. Prin analiza unui lot definit pe o perioadă de cinci ani, cercetarea contribuie la caracterizarea profilului etiologic al deceselor, la identificarea mecanismelor fiziopatologice dominante și la înțelegerea factorilor care influențează mortalitatea precoce.

Apreciez în mod deosebit modul în care doctorandul a integrat datele obținute din cele trei direcții principale ale cercetării: analiza generală a deceselor în urgență, evaluarea cazurilor de abdomen acut chirurgical și analiza cauzelor nechirurgicale de deces. Această integrare demonstrează capacitatea de a construi o viziune unitară asupra unui fenomen clinic complex, în care patologii cardiovasculare, sepsisul, insuficiența respiratorie, patologia abdominală acută și bolile cronice decompensate se intersectează și converg frecvent către stop cardiorespirator.

Contribuțiile originale ale tezei sunt susținute de interpretarea multidimensională a deceselor din Clinica de Primiri Urgențe, de analiza mecanismelor dominante de deces și de evaluarea gradului de concordanță între diagnosticul clinic și diagnosticul anatomo-patologic.

Prin această abordare, lucrarea depășește nivelul unei simple descrieri statistice și propune un model explicativ util pentru practica medicală, pentru formarea profesională și pentru dezvoltarea unor cercetări ulterioare multicentrice.

Calitatea activității științifice a doctorandului este confirmată și prin valorificarea rezultatelor cercetării în publicații de specialitate. Lucrările publicate demonstrează capacitatea doctorandului de a transforma rezultatele obținute în contribuții științifice validate, încadrate în tematica tezei și relevante pentru domeniul medical. Acest aspect reflectă consecvența parcursului doctoral, rigurozitatea muncii de cercetare și capacitatea de comunicare științifică.

Pe parcursul elaborării tezei, doctorandul a dovedit seriozitate, capacitate de analiză, disciplină în prelucrarea datelor și maturitate în interpretarea rezultatelor. Modul de redactare a lucrării, structurarea logică a capitolelor, integrarea literaturii de specialitate și formularea discuțiilor reflectă o bună înțelegere a problematicii cercetate și o abordare științifică responsabilă. Teza este redactată într-o manieră coerentă, cu obiective clar definite și cu rezultate corelate adecvat cu ipoteza de lucru.

În opinia mea, datele științifice din teza coordonată au valoare atât teoretică, cât și aplicativă. Din punct de vedere teoretic, lucrarea contribuie la înțelegerea relației dintre stopul cardiorespirator, etiologia decesului și substratul anatomo-patologic. Din punct de vedere aplicativ, rezultatele pot susține îmbunătățirea protocoalelor de evaluare a pacientului critic, consolidarea colaborării dintre medicina de urgență și anatomia patologică și promovarea autopsiei ca instrument de control al calității diagnosticului medical.

Consider că teza de doctorat elaborată de Moldoveanu Adrian-Iosif îndeplinește cerințele academice și științifice specifice unei cercetări doctorale în domeniul medical. Prin tema abordată, metodologia utilizată, rezultatele obținute, contribuțiile originale și valorificarea științifică prin publicații, lucrarea reprezintă o contribuție solidă la studiul mortalității în serviciile de urgență și la consolidarea rolului corelației clinicopatologice în practica medicală.

Data: _____

Conducător de doctorat,
Prof. Univ. Dr. Habil. Flavia Zără

Semnătura: _____



Student-doctorand,
Asist. Univ. Dr. Moldoveanu Adrian-Iosif

Semnătura: _____

